

בפרספקטיבה מתרחקת עד האופק. תיאור זה אינו בא בקנה מידה אחד עם המבנה הכללי, שבו הפרספקטיבה היא צבעונית ואסוציאטיבית, אך אינה גיאומטרית. התוצאה היא שאותו "כביש" מקבל משמעות שונה לגמרי ממה שמתבקש - הוא נהפך למרכז מתח בהתייחסו למבנים האופקיים, וחייב להיות מקושר הרבה יותר עם מבנים אלה. כפי שפריצה זו מופיעה עתה, הרידהי סטייה מהמבנה ומשום כך פוגמת בו. אמנם יש כמה עבודות שבהן ישנה פריצה מאורגנת הרבה יותר טוב, כבציורים "נוף בתים" ו"בנגב", אך בדרך כלל יצטרך הלפרין לעיין שנית בפתרון זה.

כל שנאמר עד כה מכוון לנופים, מאחר שהפורטרטים, אם כי הם טבועים באותה אווירה, עשויים בדרך שונה למדי. גם בהם ניכרת יכולתו של הלפרין להניח כתם צבעוני ציורי ואורגני, אלא שתפיסת המבנה שונה בהם. אם בנופים קשור לא רק הצבע אלא גם המבנה בשכבות התחתיות, הקרובות לבד, ע"י האפשרות לעקוב אחרי חלק מהמבנה התחתני המופיע כחיתוכים אלכסוניים, אין הדבר כך בציורי הדמויות. נראה שהלפרין יוצא מתוך ההנחה שכל מסתכל יכול להתייחס לדמות אדם כמבנה ברור ומוכר א-פריורי ויכול, איפוא הצייר לבנות רק את הווריאציה על הנושא בלי לעשות את המבנה הראשוני ממש. משום כך נעשות הדמויות כהתפתחות של מבנה דמות כשהמבנה הזה עצמו אינו מופיע. תפיסה קרובה היתה רווחת אצל כמה ציירים בארץ בראשית שנות ה-50. אמנם הלפרין משיג בציורי הדמויות אווירה, אך ציורים אלה נוטים לאטימות צבעונית, מאחר שהלפרין משתמש באותו עובי טקסטורלי בשכבה אחת בציורים אלה כמו בכמה שכבות ההתפתחות בציורי הנוף. בתערוכה יש גם כמה אקוורלים שלא כולם אורגנו כראוי. גם בהם משכנעים ביותר הנופים, בעיקר "נגב ד" ו"נגב ה".

ברכה צפירה

"תערוכות בתל-אביב" / הארץ / 19.1.62 / תע' יחיד / גלריה "צ'מרנסקי" / תל-אביב

על אף היותה ידועה למדי בתחום האמנות הווקאלית, הרי כציירת, ברכה צפירה עדיין היא בחינת "פנים חדשות". בתערוכת היחיד הראשונה שלה, שנערכה לפני כשנתיים בגלריה "צ'מרנסקי", הפגינה ציור נמרץ ותחושת צבע ומקצב, שאם כי רחוקים היו מלהניח את הדעת מבחינה אמנותית צרופה, הוכיחו בכל זאת את גישתה הרצינית ועוררו סקרנות. כל זה היה לפני שנתיים בלבד. ועתה היא מציגה תערוכה שנייה המוכיחה שהמרץ והדינמיות, המאפיינים את כל אישיותה, משמשים אותה היטב גם בשדה הציור.

על אף הוראתם, במבט ראשון, כמופשטים, אין ציוריה של ברכה צפירה מופשטים כלל וכלל. גישתה היא פיגורטיבית, הגם פיגורטיבית של "דלת אחורית", היינו, בנויה על מקצבים וגושים צבעוניים, הנתפסים כשלעצמם באורח מופשט. כל ארגון הכתמים במסגרת הבר - ויש לזכור ש"הנשק" בו משתמשת ברכה צפירה באופן בלעדי כמעט הוא הכתם

הצבעוני - מתכוון מראש לרמוז לנופים של אווירה ספציפית, ואווירה זו מהווה את תוכן הציור. ברכה צפירה מצוינת ברגישות רבה לשימוש בצבע כמקצב וכגון (בניגוד לצבע הבא ככתם צבעוני בונה). השימוש בצבעוניות הוא היוצר בציוריה את האווירה הדינמית והאקספרסיבית שאליה היא שואפת. מבחינה זו, טובים הישגיה הרבה יותר לעומת התערוכה הקודמת. קיים עדיין זלזול מה - או לפחות רצינות בלתי מספקת - לעצם מלאכת הציור. לברכה צפירה יש מה לומר, ועצם הפגנת החוויה הוא הקובע בציוריה, והוא שאולי מסביר תשומת לב בלתי מספקת לעצם ההנחה הציורית של הכתם הצבעוני. כאמור, הכתם הצבעוני הוא הכלי העיקרי של האמנית והוא המכתיב את ההתפתחות הציורית והצבעונית, ובסיכומו של דבר, גם את האווירה בציור. ברכה צפירה מסתפקת בשימוש בכתם לבניית אווירה דינמית, רתמית ולעיתים לירית - היא משתמשת בכתם כאמצעי בלבד, בלי לתת לו כמעט כל אפשרות להגיע למובנו המלא. לשון אחרת - הציורים עדיין אינם עשויים כדבעי מבחינה מקצועית. לאמיתו של דבר, חשובה במקרה זה, אולי, עצם התקדמותה הרבה בזמן הקצר מאז תערוכתה הראשונה, והתקדמות זו היא הקובעת בסופו של דבר.

יצחק דנציגר

"אנדרטה לזכר בני חולון שנפלו ב'יד לבנים' בחולון" / הארץ / 26.1.62

האנדרטה של יצחק דנציגר ב"יד לבנים" שבחולון, מהווה את הניסיון המשכנע ביותר שנעשה עד היום בארץ בסוג זה של אנדרטאות. כמעט כל ישוב שהיה קיים בימי מלחמת השחרור הקים, מי במוקדם ומי במאוחר, אנדרטה לזכר בני המקום שנפלו. למרבה הצער, מהוות רוב האנדרטאות יותר עדות לחוסר המעוף ודבקות ברוטינה של יוצריהן, מאשר גל-עד גאוני ושופע שאר רוח ללוחמים העבריים. עיריית חולון היתה מהמאחרות בהקמת מבנה כזה, ודווקא איחור זה נשא פרי אמנותי מקורי ומשכנע. אם רוב האנדרטאות עשויות מגוש אבן גלמי, הדומה במקרים רבים יותר למצבה מאשר לאנדרטה, מצטיינת זו שבחולון במעוף, מקוריות ואווירה מיוחדת. אנדרטת הברזל של יצחק דנציגר מורכבת מכמה גופים ניצבים, הפורצים מקיר המבנה ויוצרים הרגשה של ניצבים העומדים זקופים וגאים בחלל אולם "בית יד לבנים" שבחולון. זוהי האנדרטה הראשונה בארץ, שיש בה לא רק תחושת מרחב אמיתית, אלא שאפשר לעבור בתוכה, פשוטו כמשמעו, כבתוך יער ברזל, בעוד כיפת הפלדה של הגוף המרכיב הקדמי חופפת מעל לראש הצופה כבית תפילה. תחושת החומר הברורה וחוסר הייפוי החיצוני של דנציגר, הופכים אנדרטה זו לאחד המבנים הפיסוליים הנאים שבארץ.